

DK - DIALOG

Slouží pro provozní účely Demokratického klubu. Určeno jeho členům.
Adresa: Demokratický klub, pošt. přihrádka 663, 111 21 Praha 1

Stanovisko Demokratického klubu 7/1993

Prohlášení Demokratického klubu k projevům rasismu v České republice

Jedním ze základních atributů demokracie je rovnost práv všech občanů. Prohlašujeme proto, že jakékoli pokusy o diskriminaci občanů určité národnosti, rasy, etnické či jiné skupiny, snahy o omezení jejich občanských práv včetně propagandy tyto snahy podporující jsou neslučitelné s demokracií a jsou podle našeho názoru trestné podle § 260 trestního zákona. Jsme přesvědčeni, že řada článků týdeníku Politika včetně seznamu židů a židovských míšenců působících v kulturním životě ČR naplňuje skutkovou podstatu tohoto paragrafu. Jsme znepokojeni liknavostí, s jakou k případu přistupují orgány činné v trestním řízení. Nedává-li platný trestní zákon možnost zákroku, žádáme poslance Parlamentu ČR, aby zpřísnili dosavadní normy zákona, vycházejíce ze zásady, že demokracie musí mít dostatečné prostředky na svou obranu.

Za důvod k obavám považujeme i neúměrně malou reakci české veřejnosti na tento případ. I když uznáváme, že projevy rasismu, k nimž došlo nedávno v Německu, mají podstatně vyšší stupeň nebezpečnosti, o čemž svědčí i oběti na životech, musíme konstatovat, že v porovnání s masovými projevy odporu k rasismu v Německu, v zemi, jejímž občanům je řada našich krajanů ochotna přisoudit nejhorší vlastnosti, česká veřejnost mravně selhává. Demokratický klub proto žádá všechny demokratické organizace a občany, aby se připojili k tomuto protestu a vhodnou formou dali najevo svůj odpor k jakýmkoliv jevům národnostní, rasové či jiné nesnášenlivosti a vyjádřili nesouhlas s liknavým postupem veřejné moci proti nim.

V Praze dne 4. ledna 1993

Zamyšlení o restitucích

Když se začalo jednat o restitucích v našem parlamentě, pohovořil jsem o tom jednou s francouzskými známými. Vyděsili se: co vás to napadá, ani Bourboni nerestituovali po Napoleoni, tím vám vznikne jen nový řetěz zmatků. Když jsem se pak do Francie vydal sám, setkával jsem se se shodným názorem téměř vždy, když na restituce přišla řeč. Pak jsem se dostal do Itálie, a odpovědí na mé vyprávění bylo opět upřímné zděšení: ani po Mussolinim jsme nic nerestituovali, ani církvi stát nikdy nic nevracel. Když chce peníze, ať si na to církev sežene majetek od věřících, ale ne od státu - působit dlouhodobý právní zmatek novým předisponováním majetku považovali mí italští přátelé za nevhodné a nebezpečné.

Zkoušel jsem hovořit o tomto problému i u nás, ale džin byl už z láhve venku. Co se restitučními zákony zlepšilo a zhoršilo? Vrátit lze někomu majetek do deseti, snad do patnácti let. Po více než čtyřiceti letech se spíše než právo činí nové bezprávie. Majetek získává jako spadlý s nebe často dědic, který se o něj ani nezasloužil, ani na něj není připraven. Lze-li najít jisté důvody pro návrat do soukromých rukou domů a staveb vzhledem k potřebě opravit je v jejich zchátralosti, i tam vzniká řetěz nových nespravedlností. Tenkrát zabavený majetek byl mezitím často přidělen organizacím veřejného zájmu. Školy, archivy, muzea, galerie, polikliniky a nemocnice ho získaly zčásti pro nezbytnou potřebu, zčásti jako náhradu za majetek jim jinde zabavený. "Restitucí" jsou tak poškozovány instituce z hlediska veřejného zájmu významnější než jednotlivý "oprávněný" dědic. Jindy jsou poškozeni nájemníci domů, kteří by si svůj byt rádi koupili a kteří si ho stejně už po léta opravovali a upravovali. Spory mezi majiteli a nájemníky se mohou stát sociálním dynamitem.

Jiným problémem je současná devastace veřejných muzeí a galerií pomocí procesního řízení, kdy např. dědici Vincence Kramáře, který byl sám členem KSČ, ředitelem Národní galerie za komunistů a nositelem Řádu práce, se snaží domoci se daru zpět, pokoušejíce se prokázat, že Kramář věnoval svou sbírku Národní galerii pod nátlakem, protože by jinak mohl být souzen pro daňový únik. Nehledě k tomu, že již před válkou Kramář veřejně vyhlašoval, že svou sbírku Národní galerii daruje, neboť dříve bývalo zvykem, že mecenáši zřizovali muzea a galerie a darovali jim své sbírky, aby tak učinili něco pro svou zemi, pro své město. Restitučním supům jde o to, aby kulturní majetek své země rozsápali, a naši soudcové, zvyklí poslouchat, co jim od vrchnosti nařízeno, jeví tendenci jim v tom vyhovět.

Ještě vážnější je situace v zemědělství, kde úsilí dřívějších pozemkových reforem, jejichž smyslem bylo, aby půda patřila těm, kdo ji obhospodařují, je "restituována" tímže zákonem i vzdáleným dědicům dávno zemřelých sedláků, kteří nikdy sami hospodařit nebudou, ale jen parazitovat na těch, kdo jsou ještě dnes ochotni v zemědělství pracovat a kteří jsou ještě navíc tlačeni představami absurdními z hlediska kterékoli evropské země, že totiž zemědělství je možné bez subvencí: to by si v EHS netroufl vyslovit ani jeden politik!

Nezastaví-li se nové sociální bezpráví, kyvadlo veřejného mínění se opět obrátí a způsobíme si nové sociální spory a krize. Ale k nim přistupuje ještě jeden aspekt, který krátkozraká česká politika přehlédla. Vypuštěním džina restitucí získali supi v sudetských landsmannschaftech převahu a vytlačili z nich umírněné představitele. I ti, kteří by už na věc nemysleli, si řekli: když se něco restituuje po 45 letech, proč ne po padesáti? Restitucemi vzbuzená vidina snadného zbohatnutí bez vlastního úsilí přispěla k současným poměrům Divokého Západu u nás, a neučiníme-li aspoň nyní stop dalším pokusům o rozšíření restitucí, organizovaných parlamentními lobby nových i starých vlků, čeká nás situace, proti které jsou spory se Slováky jen zábavnou procházkou.

Jan Bouzek

Vzpomínka na Vladimíra Urbana

V předposledním dnu minulého roku jsme se rozloučili v nové obřadní síni na Olšanech s ing. Vladimírem Urbanem, jedním ze zakládajících členů Demokratického klubu. Vladimír Urban vystudoval státní reálné gymnasium v Praze 8 - Libni a po maturitě v roce 1947 se zapsal na Vysoké učení technické, kde studoval strojní inženýrství se zaměřením na kolejová vozidla. Snad ho k tomu inspirovala náklonnost Antonína Dvořáka k lokomotivám - Vladimír Urban byl velkým milovníkem hudby, zvláště komorní, kterou provozoval i aktivně. Po promoci nastoupil v Úřadu pro normalizaci a měření, kde setrval až do svého odchodu do důchodu. Jeho druhou velkou láskou kromě hudby byla turistika. Neúnavně a obětavě organizoval turistické vycházky a orientační běhy pro svůj pražský klub. Byl člověkem nesmírně skromným, vždy ochoten pomoci i za cenu vlastní osobní oběti. Jeho místo v Demokratickém klubu nebude snadné nahradit, věnoval se klubovní činnosti až do poslední chvíle, kdy plíživá a zákeřná choroba už značně podlamovala jeho životní síly. Nešl svůj osud statečně, nikdy si nepostěžoval, a také proto jeho odchod byl pro nás tak překvapující a nepochopitelný. Zemřel ve věku nedovršených 65 let. Na našeho tichého a obětavého přítele nikdy nezapomeneme.

K. V.

Informace

z jednání výboru Dk

Dne 15.12.1992 se konala 14. schůze výboru Demokratického klubu (ustavující schůze nového výboru). Místopředsedou byl zvolen D. Hendrych, předsedou politické sekce J. Friedlaender, který bude v případě potřeby zastupovat místopředsedu, hospodářem zůstal F. Filaun. Funkci moderátora členských setkání byl nadále pověřen K. Vaněček, funkcí redaktora Dk - Dialogu J. Janoušek. Výkonným tajemníkem byl zvolen H. Maxa, který bude zván i na schůze předsednictva a v případě potřeby bude zastupovat tajemnici klubu A. Šubrtovou, zapisovatelem schůzí výboru a předsednictva byl ustanoven J. Svoboda.

Výbor se zabýval problematikou vydávání Dk - Dialogu po obsahové a technické stránce a otázkou jeho rozesílání na různé instituce. Uložil tajemnici klubu aktivizovat skupinu pro vydávání (M. Kučerková, A. Vodáková, E. Reicheltová), jejímž úkolem, stejně jako všech členů výboru, je napomáhat při zajišťování kvalitních příspěvků do Dk - Dialogu. O technickou stránku - tisk a rozesílání - se budou i nadále starat H. Maxa a J. Svoboda.

Z diskuse o otázce pravidelných setkání členů klubu k aktuálním otázkám vyplynuly závěry, jejichž realizace byla ponechána předsednictvu. Vedle běžných diskusních setkání bylo rozhodnuto organizovat pro členy Dk a přizvané hosty také přednášky odborníků na vybraná témata. Úkolem připravit program takových přednášek byl pověřen J. Srnec.

Dále výbor projednal problémy aktivizace a rozšíření členské základny, mimo jiné ze zřetelem k poměrně značnému počtu pasivních členů, otázku vzájemného vztahu Demokratického klubu a obdobné organizace v Ostravě, jakož i možnosti spolupráce s jinými občanskými sdruženími podobného zaměření.

S uspokojením bylo konstatováno, že J. Srbený zůstává členem politické sekce. Byl podán návrh, aby byl pro své velké zásluhy o Dk zvolen čestným předsedou.

ze schůze předsednictva výboru Dk

Dne 4.1.1993 projednalo předsednictvo plán pravidelných setkání členů klubu na 1. pololetí t.r.. Stanovilo, že tato setkání se budou konat na právnické fakultě UK, nám. Curieových, Praha 1, a to 11.2., 11.3., 8.4. a 13.5., vždy od 17 hodin.

Byly rovněž projednány a schváleny zásady pro přijímání Stanovisek Demokratického klubu s těmito závěry:

1. Politická sekce Dk se pověřuje přípravou stanovisek; eviduje témata stanovisek a informuje o nich výbor Dk.
2. S návrhy problémů, které mohou obsahovat i návrhy stanovisek, se na předsednictvo nebo na politickou sekci mohou obracet všichni členové Dk.
3. Výbor Dk může uložit politické sekci vypracování návrhu stanoviska k jakémukoliv problému, který je předmětem zájmu klubu. V případě nebezpečí z prodlení může vypracovat stanovisko i bez předchozího projednání v politické sekci samo předsednictvo Dk.
4. Nebrání-li tomu naléhavost problému, může se návrh politické sekce projednat na pravidelných setkáních členů klubu nebo na valné hromadě Dk.
5. Konečné znění stanoviska schvaluje předsednictvo klubu nebo z pověření předsednictva vedoucí politické sekce.